

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Nc/2/2026
Identifikačné číslo spisu:	6624205763
Dátum vydania rozhodnutia:	24.02.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6624205763.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Mgr. P. V., narodeného XX. R. XXXX, trvale bytom G. XXX, G., t. č. bytom B., F. 4, zastúpeného advokátom Mgr. Jozefom Mochnackým, Lučenec, T. G. Masaryka 14/A, IČO: 42002443, proti žalovaným 1/ Ing. R. G., narodenej XX. R. XXXX, G. XXX, G. a 2/ U. G., narodenému XX. L. XXXX, G. XXX, G., o vypratanie nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 16C/77/2024, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na tomto súde pod sp. zn. 13Co/4/2026, takto

rozhodol:

Sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. Ama Odalošová, Mgr. Katarína Katková a Mgr. Martin Štubniak nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného Krajským súdom v Banskej Bystrici pod sp. zn. 13Co/4/2026 (spor Okresného súdu Lučenec vedený pod sp. zn. 16C/77/2024).

Odôvodnenie

1. Žalovaný 2/ podaním zo dňa 19. januára 2026 vzniesol námietku zaujatosti voči sudcom Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 13Co/4/2026 a 13NcC/1/2026, ktorá bola vybavená prípisom krajského súdu zo 16. januára 2026 - č. l. 301. Dôvodom, pre ktorý majú byť sudcovia JUDr. Odalošová, Mgr. Katková a Mgr. Štubniak vylúčení spočíva podľa žalovaného 2/ v priateľskom vzťahu k žalobcovi a v nepriateľskom vzťahu k žalovaným. Sudkyňa Mgr. Katková je osobne zaujatá, pretože v minulosti hrubo poškodila žalovanú v konaní o rozvod manželstva a spôsobila žalovanej nemajetkovú ujmu. Námietka zaujatosti je podľa žalovaného 2/ odôvodnená tvrdeným vzťahom a pomerom k stranám konania, nadržívaním žalobcovi, ako aj marením spravodlivosti a úmyselným poškodzovaním žalovaných. Podľa mienky žalovaného 2/, menovaní sudcovia nie sú v predmetnej veci zákonnými sudcami, pretože na dotknutom súde má dochádzať k manipulácii s elektronickou podateľňou, v dôsledku čoho malo dôjsť k nezákonnému prideleniu spisu. Súčasne žalovaný 2/ vznáša námietku aj voči všetkým ostatným sudcom Krajského súdu v Banskej Bystrici.

2. Namietaný sudca krajského súdu Mgr. Martin Štubniak vo vyjadrení k námietke zaujatosti uviedol, že nemá žiaden vzťah k prejednávaniu sporu, k žalobcovi, jeho právnomu zástupcovi, ani k žalovaným, nikoho nepozná a nie je s nimi v žiadnom vzťahu ani v priateľskom ani v nepriateľskom, nemá žiaden dôvod byť vo veci zaujatý. Predsedníčka senátu Mgr. Katarína Katková vo vyjadrení k obsahu vznesenej námietky uviedla, že nemá žiaden vzťah k sporu, k žalobcovi, k jeho právnomu zástupcovi, ani k žalovaným, pričom so stranami nie je v žiadnom vzťahu, nemá ani priateľský, eventuálne nepriateľské vzťahy k stranám, respektíve právnomu zástupcovi žalobcu a necíti sa byť v spore zaujatá. Skutočnosť, že bola zákonnou sudkyňou v konaní vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 10C/58/2011 o rozvod manželstva žalovaných, nie je dôvodom pre vylúčenie z prejednávania a rozhodovania sporu. Sudkyňa JUDr. Ama Odalošová vo vzťahu k predmetnej námietke zaujatosti zo dňa 19. 01. 2026 uviedla, že nemá žiaden vzťah k prejednávaniu sporu, k žalobcovi, jeho právnomu zástupcovi ani k žalovaným, nikoho z nich nepozná a nie je v žiadnom vzťahu s nimi, teda ani v priateľskom ani v nepriateľskom a vo veci sa necíti byť zaujatá.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd nadriadený Krajskému súdu v Banskej Bystrici [§ 54 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“)] posudzoval opodstatnenosť vznesenej námietky zaujatosti žalovaného 2/ len vo vzťahu k týmto sudcom, ktorí majú ako zákonní sudcovia prejsť a rozhodnúť spor vedený Krajským súdom v Banskej Bystrici pod sp. zn. 13Co/4/2026.

4. V zmysle § 49 ods. 1 CSP je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

5. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednávaniu sporu, k nezaujatému prístupu k stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní; zámerom je tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktoré sú z hľadiska vylúčenia sudcu považované za právne relevantné. Týmto skutočnosťami sú právne významné vzťahy sudcu, a to jeho vzťah buď k sporu, keď by mal sudca vlastný konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia sporu, alebo k stranám sporu, prípadne ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní, keď by bol sudca v príbuzenskom alebo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim.

6. Citované ustanovenie predpokladá taký vlastný záujem sudcu na prejednanom spore alebo taký jeho osobný vzťah k stranám sporu, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní, ktorý by pri všetkej mozgnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na spor a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

7. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu buď na základe oznámenia sudcu (§ 50 CSP) alebo na základe námietky strany (§ 52 CSP). Právo na prerokovanie sporu pred nestranným súdom nezakladá povinnosť vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb na vylúčenie sudcu z prerokovania a rozhodovania sporu. Obsahom základného práva na prerokovanie sporu pred nestranným súdom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia sporu pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03).

8. Rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 49 až § 58 CSP predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 38 Listiny základných práv a slobôd, čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Preto vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelennej veci možno iba výnimočne, a to zo závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo. V zásade platí, že v určitej právnej veci by mal rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento tzv. zákonný sudca by sa v priebehu konania nemal meniť. Výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z rozhodovania, ktorý zákonom

predpokladaným postupom a zo zákonom predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z ďalšieho rozhodovania. Pri posudzovaní týchto dôvodov v konkrétnej situácii je nutné prihliadať aj na rozsiahlu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) a napokon aj na závery, ku ktorým dospela doterajšia súdna prax najvyššieho súdu.

9. ESLP pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (napríklad Piersack proti Belgicku).

9.1. Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce pritom nie je (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vznikať pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Tu sa uplatňuje tzv. teória zdania nezaujatosti: Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku).

9.2. Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávánemu sporu, k stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní. Ide tu o objektívnu úvahu, či možno usudzovať, že by sudca mohol byť zaujatý. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že zakladajú objektívnu obavu z nedostatku nestrannosti súdu (Pullar proti Spojenému kráľovstvu). Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno ale chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje z prejednávania a rozhodovania veci.

10. Je potrebné brať zreteľ na skutočnosť, že spoločenské vzťahy v najširšom slova zmysle sú vzťahmi vzájomného kontaktu a interakcie medzi členmi spoločnosti. Avšak sudca ako predstaviteľ súdnej moci musí byť pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia (čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky, § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príslušiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu. Rozhodovať nestranne a nezávislo teda nie je právom, výsadou či privilegiom sudcov. Ide o základnú povinnosť sudcov, o štrukturálny prvok súdneho systému. Preto závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti zákonného sudcu (a znamenala dôvod pre jeho vylúčenie z prerokúvania a rozhodovania veci), môže aj pri zohľadnení tzv. teórie zdania nastať iba v prípade, keď je celkom zjavné, že vzťah sudcu k sporu, stranám, ich zástupcom či osobám zúčastneným na konaní, dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne (porovnaj napr. I. ÚS 332/08).

11. Existencia oprávnených pochybností o nestrannosti sudcu závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či (odhliadnuc od osobného správania sa sudcu) existujú preukázateľné skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybnosti o nestrannosti sudcu (pozri Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca nie je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat' zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať za objektívne oprávnenú.

12. Z judikatúry ESLP a ústavného súdu možno vyvodiť, že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriať prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, či sudca nemá určitý, nie nezaujatý vzťah k sporu, k stranám, k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní.

13. Z hľadiska posúdenia opodstatnenosti stranou sporu vznesenej námietky zaujatosti nie je rozhodujúci jej osobný subjektívny názor, domnienka alebo úvaha. Nemožno preto bez ďalšieho brať na zreteľ len samotné pochybnosti namietajúceho, ale vždy treba posúdiť skutočnosti, ktoré viedli k tomu, že strana pochybuje o objektívnosti sudcu. Nadriadený súd môže vylúčiť namietaného sudcu z prejednávania a rozhodovania veci len vtedy, keď je evidentné, že vzťah sudcu nie je stranou len tvrdý, ale že skutočne existuje a svojou povahou a intenzitou vykazuje znaky relevantné v zmysle § 49 ods. 1 CSP.

14. Zároveň je potrebné mať na zreteľ, že sudca musí byť spôsobilý odosobniť sa pri výkone svojej funkcie a rozhodovať nestranné. Pokiaľ nie je preukázaný opak, resp. nie sú zjavné žiadne vážne indície, ktoré budú nasvedčovať opaku, je potrebné vychádzať z uvedenej premisy (o nestrannosti sudcu) a neprelamovať princíp zákonného sudcu (teda neodnímať sudcovi vec pridelenú v súlade so zákonom, ani stranám neodnímať zákonného sudcu).

15. Vychádzajúc z uvedených zásad najvyšší súd dospel k záveru, že dôvodom námietky zaujatosti uplatnenej žalovaným 2/ voči sudcom Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. Ame Odalošovej, Mgr. Kataríne Katkovej a Mgr. Martinovi Štubniakovi nemožno prisvedčiť. Subjektívny názor žalovaného 2/ o zaujatosti sudcu, založený výhradne na údajnom priateľskom vzťahu sudcov so žalobcom a zároveň na nepriateľskom postoji k žalovanej strane nemôže bez potvrdenia tejto skutočnosti namietanými sudcami, resp. bez ďalšieho relevantného v tomto smere zakladať dôvod pre legitímne obavy z nestranného a nezaujatého rozhodovania sudcu krajského súdu. Obava (pocit) z nestrannosti nestačí na založenie dôvodných pochybností o nedostatku nezaujatosti vzhľadom na právne (ústavné i zákonné) garancie nezávislosti sudcov a zákonné povinnosti sudcov konať vo veci bez predsudkov, nezávisle a nestranné. Zároveň k tvrdeniu žalovaného 2/ podľa ktorého dotknutí sudcovia nie sú zákonnými sudcami z dôvodu údajnej manipulácie s elektronickou podateľňou, najvyšší súd konštatuje, že ide o ničím nepodložené a špekulatívne tvrdenie. Žalovaný 2/ k nemu neuviedol žiadne konkrétne, ani relevantné skutočnosti, ktoré by boli schopné vyvolať čo i len pochybnosť o pridelení veci. Naopak zo spisu jednoznačne vyplýva, že podľa potvrdenia Krajského súdu v Banskej Bystrici (pozri bližšie § 51 ods. 1 v spojení s ods. 10 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) predmetný spor bol prijatý dňa 14. 01. 2026 9:50:55, vec bola pridelená na rozhodnutie sudcovi: 13Co, spisová značka 13Co/4/2026 (porovnaj č. l. 295), pričom od začiatku konania na odvolacom súde je vec pridelená zákonnému senátu 13Co. Najvyšší súd považuje tvrdenia žalovaného 2/ za zjavné neopodstatnené.

16. Pokiaľ ide o subjektívny aspekt nestrannosti namietaných sudcov, títo sudcovia sa necítia byť zaujatí, pretože podľa ich tvrdení tu neexistuje žiaden vzťah k prejednávanej veci, k stranám sporu a ani ich zástupcom. Vyjadrenie namietaných sudcov neindikuje v tejto rovine odôvodnené pochybnosti, nepotvrdzujú tvrdenia žalovaného 2/ o vzťahoch sudcov k žalobcovi a k žalovaným. Zároveň najvyšší súd uvádza, že pokiaľ ide o žalovaným 2/ uvádzanú okolnosť, podľa ktorej mala Mgr. Katková v minulosti hrubo poškodiť žalovanú v konaní o rozvod manželstva a spôsobila žalovanej nemajetkovú ujmu, vzhľadom na vyjadrenie dotknutej sudkyne, nie je spôsobilá založiť pochybnosti o jej nestrannosti. Relevantnou je totiž len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach, pričom tieto žalovaný 2/ v podaní nekonkretizoval, ani nepreukázal.

17. Najvyšší súd v súlade s vyššie uvedeným dospel k záveru, že v prípade namietaných sudcov nemožno mať objektívne pochybnosti o ich nezaujatosti, ktoré by boli relevantné v zmysle § 49 ods. 1 CSP. Z tohto dôvodu rozhodol tak, že sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. Ama Odalošová, Mgr. Katarína Katková a Mgr. Martin Štubniak nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 13Co/4/2026.

18. Z dôvodu nevyhovenia námietke zaujatosti vznesenej žalovaným 2/ vo vzťahu k odvolaciemu senátu v zložení JUDr. Ama Odalošová, Mgr. Katarína Katková a Mgr. Martin Štubniak, ktorému vec napadla, nadriadený súd v súlade s ustanovením § 55 CSP o námietke zaujatosti vznesenej voči všetkým sudcom

Krajskom súde v Banskej Bystrici nerozhodoval.

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.